

PARAFIA ŁOSOSINA GÓRNA

OD ŚREDNIOWIECZA PO CZASY WSPÓŁCZESNE

PARAFIA
ŁOSOSINA GÓRNA
OD ŚREDNIOWIECZA PO CZASY WSPÓŁCZESNE

Komitet Redakcyjny serii:

dr hab. Tomasz Graff, prof. UPJPII
dr hab. Konrad Meus, prof. UKEN
prof. dr hab. Zdzisław Noga, UKEN
dr Dorota Żurek

PARAFIA ŁOSOSINA GÓRNA

OD ŚREDNIOWIECZA PO CZASY WSPÓŁCZESNE

POD REDAKCJĄ
ZDZISŁAWA NOGI

Łososina Górna–Kraków 2025

Zdzisław Noga

Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

• <https://orcid.org/0000-0003-0061-1808>

✉ zdzislaw.noga@up.krakow.pl

© Copyright by Parafia pw. Wszystkich Świętych w Łososinie Górnej
and Zdzisław Noga and Księgarnia Akademicka, 2025

Recenzenci

ks. prof. dr hab. Jacek Urban, Uniwersytet Jana Pawła II w Krakowie

dr hab. Andrzej Marzec, prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego

Opracowanie redakcyjne

Anna Kandzior-Zug

Projekt okładki

Marta Jaszczyk

ISBN 978-83-8368-254-9 (druk)

ISBN 978-83-8368-255-6 (PDF)

<https://doi.org/10.12797/9788383682556>

Praca powstała w Centrum Studiów Regionalistycznych
Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Na okładce wykorzystano fotografię Pawła Bartusiaka

Publikacja została wydana przy wsparciu Banku Spółdzielczego w Limanowej
oraz Urzędu Gminy Limanowa

**BANK SPÓŁDZIELCZY
W LIMANOWEJ**

Gmina Limanowa

WYDAWNICTWO KSIĘGARNIA AKADEMICKA

ul. św. Anny 6, 31-008 Kraków

tel.: 12 421-13-87; 12 431-27-43

e-mail: publishing@akademicka.pl

<https://akademicka.pl>

Spis treści

KS. KAZIMIERZ FĄFARA, Wprowadzenie	7
ZDZISŁAW NOGA, Wstęp	9
DOROTA ŻUREK	
W średniowieczu (do 1550 roku)	13
MIROŚLAW PŁONKA	
W epoce wczesnonowożytnej (1551-1772).....	33
KONRAD MEUS	
W „długim trwaniu”: od niewoli narodowej do drugiej wojny światowej (1772-1939).....	79
KRZYSZTOF KŁOC	
Druga wojna światowa i okres PRL-u (1939-1989)	121
KONRAD KOŁODZIEJCZYK	
Rodzina w świetle ksiąg metrykalnych w XVIII i XIX wieku.	139
KONRAD KOŁODZIEJCZYK	
Nazwiska mieszkańców parafii Łososina Górna w XVI–XIX wieku	173
JANUSZ GUZIK	
Kalendarium wydarzeń w latach 1989-2024.....	189
ANNA FORCZEK-SAJDAK	
Wystrój i wyposażenie kościoła pod wezwaniem Wszystkich Świętych ..	213
Bibliografia.....	237
Noty o autorach	251
Summary	255
Indeks osobowy.....	257

Wprowadzenie

Szanowni Czytelnicy,

jubileusz 700-lecia parafii pw. Wszystkich Świętych w Łososinie Górnej to wyjątkowy i niepowtarzalny czas, który został nam dany w tym stuleciu. Stajemy w zadumie i w głębokim szacunku dla naszych przodków, którzy tworzyli historię wieków i przekazywali wiarę. Naszą powinnością jest kultywować tę pamięć i chronić to dziedzictwo, gdyż poznawanie przeszłości nie tylko sprzyja zrozumieniu teraźniejszości, ale również pozwala z optymizmem i nadzieją patrzeć w przyszłość. Marek Tulliusz Ciceron – rzymski pisarz, filozof, wielki mówca i polityk – tym, którzy kwestionowali potrzebę poznawania dziejów swoich przodków, wyjaśniał, że „historia jest świadkiem czasów, światłem prawdy, życiem pamięci, nauczycielką życia”. Historia parafii w Łososinie Górnej jest właśnie świadkiem i nośnikiem tych wartości.

Cyprian Kamil Norwid pisał, że „Przeszłość to jest dziś, tylko cokolwiek dalej”. Można powiedzieć, że przeszłość nasza żyje w każdym z nas, że jesteśmy przez nią uwarunkowani. Jesteśmy w jakimś stopniu ludźmi kształtowanymi przez minione stulecia. Musimy więc poznawać historię, jeżeli chcemy zrozumieć lub – jeszcze lepiej – określić samych siebie.

Świętowanie jubileuszu 700-lecia parafii jest oczywiście także bardzo dobrą okazją, aby na nowo pogłębić naszą wiarę, ukochać Kościół, który jest przestrzenią duchowego wzrastania i wezwaniem, aby z jeszcze większym przekonaniem przejąć to dziedzictwo, któremu na imię parafia pw. Wszystkich Świętych w Łososinie Górnej – będąca najstarszą w rejonie limanowskim. Dla urzeczywistnienia tego wezwania trzeba poznać długie dzieje parafii.

Pragnę przekazać słowa uznania dla wszystkich, którzy skrupulatnie i z wielką starannością przechowywali wielość dokumentów, tekstów źródłowych, ukazujących dzieje wieków, przez co wyrazili szacunek dla dziedzictwa przeszłości. To w naszym parafialnym archiwum mamy w bardzo dobrym stanie zachowaną księgę z 1600 roku. Doceniamy pracę wielu osób, które przez ostatnie lata trudziły się i swoje historyczne zainteresowania przeszłością naszej parafii pokazały w publikacjach książkowych lub też zachowały w formie maszynopisu.

Jubileusz stał się okazją do ukazania historii parafii w nowym świetle. Dzięki ję zespołowi historyków, którzy pod redakcją Pana prof. dr. hab. Zdzisława Nogi z Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie z wielkim zaangażowaniem i stosując naukowe metody badawcze, opracowali niniejszą monografię, która zagości w naszych domach i na pewno na długie lata stanie się nauczycielką życia.

Dzięki tej monografii będziemy z jeszcze większym szacunkiem i uznaniem patrzeć na minione wieki skutecznej ewangelizacji ziem, przez które przepływa rzeka Łososina. Płynie powoli, dostojnie i jest zawsze życiodajna, ale czasami fale są bardzo rwące, niebezpieczne i groźne. Dzieje parafii wydają się zwarte wewnętrznie, ale w rzeczywistości są utworzone z fal, które w najdosłowniejszym znaczeniu napływają jedna po drugiej, nacierają gwałtownie na siebie, pozostając w ścisłej zależności od napotykaných przeszkód naturalnych. Kto patrzy powierzchownie, zauważy głąz, który powoduje zmianę kierunku biegu wody, ale dopiero ten, kto patrzy uważniej, dostrzeże, że zmiana kierunku jest czysto przypadkowa, ponieważ po pokonaniu przeszkody rzeka płynie dalej, jak gdyby nic się nie wydarzyło lub też nie służyło niczemu innemu jak tylko zmianie estetyki biegu rzeki, ubogacając jej różnorodność i piękno.

Długa historia parafii jest w pewnym sensie historią płynącej rzeki, z wielością przeszkód, które niejednokrotnie zdają się opóźniać jej regularny bieg. Mimo to doświadczenie siedmiu wieków pokazuje, że nawet jeśli przeszkody zawsze istniały (i na pewno pojawią się w przyszłości), to historia parafii jest stale żywotna, ciągła i konsekwentna. Jak fale rzeki Łososiny nieuchronnie i z mocą rodzą się z poruszającego odpływu, tak nasza parafia – wraz z ludźmi, którzy w niej żyją i wraz z ich sprawami – wchodzi wciąż na nowo do tego nieogarnionego oceanu tajemnicy Boga.

Przeszłość naszej parafii jest zamknięta, ale w niej dostrzegamy światło pomagające nam ufnie podążać w przyszłość. Kierowanie się wiarą, dobrem i prawdą naszych przodków będzie rodzić dobre decyzje, mobilizując do opowiadania się za wartościami kształtującymi postawy wiary katolickiej i patriotyzmu, oraz będzie nas czynić odpowiedzialnymi za przyszłość parafialnej wspólnoty. To wierzący mieszkańcy naszej parafii tworzyli jej wielkość i uczyli szacunku do naszych przodków. Serdecznie zachęcam do lektury tej monografii, aby się przekonać, jak wielu naszych przodków – wiernych łasce chrztu świętego – pozostawiło piękne ślady tej wspólnoty, która jest także Twoją, prowadzącą Cię do zbawienia. Równocześnie proszę wszystkich Czytelników słowami autora listu do Hebrajczyków: „Pamiętajcie o swych przełożonych, którzy głosili wam słowo Boże, i rozpamiętując koniec ich życia, naśladujcie ich wiarę. Jezus Chrystus wczoraj i dziś, ten sam także na wieki” (13,7-8).

*ks. Kazimierz Fąfara, proboszcz
Limanowa–Łososina Górna, 7 lutego 2025 r.*

Wstęp

Parafia była od stuleci stałym elementem polskiego krajobrazu. W niej i wokół niej toczyło się życie rodzinne i społeczne. Pokolenia Polaków i każdy parafianin z osobna przeżywali przez stulecia zwykle w przestrzeni parafialnej i w swoim kościele najważniejsze momenty życia prywatnego, rodzinnego i społecznego. Ich indywidualne losy składają się na obraz większy, plotąc przez wieki pajęczynę życia społeczności parafialnej, powiązanej ze swoją parafią, działającym w niej duchowieństwem i świątynią. Społeczność parafialna stanowiła także podstawową część, fundament narodu i państwa polskiego. Dlatego badania nad podstawową tkanką społeczną dostarczają zasadniczego materiału do wnioskowań szerszych, do tworzenia obrazu dziejów regionu i całej Polski. Nie ulega kwestii, że są one najważniejsze. Przynajmniej z perspektywy zwyczajnych ludzi, którym bliższa jest historia ich rodziny, miejscowości i parafii.

Niniejsza książka zawiera ułożone w porządku chronologicznym dzieje parafialnej społeczności, duchowieństwa, patronów parafii, jej uposażenia, instytucji i organizacji działających przy parafii, wreszcie dzieje samej świątyni od jej historycznych początków po czasy współczesne.

Opracowanie powstało z inicjatywy Księdza Proboszcza dr. Kazimierza Fąfary, co jest godne podkreślenia. Pierwsze kontakty z Księdzem Proboszczem parafii w Łososinie Górnej miały miejsce przed kilku laty, kiedy życzliwie udostępnił nam materiały z archiwum parafialnego podczas prac nad monografią gminy Laskowa. Od tamtego czasu zespół autorski, złożony w zasadzie ze skupionych wokół działającego na Uniwersytecie Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie Centrum Badań Regionalistycznych, które specjalizuje się w badaniach dziejów lokalnych, wykonał solidne, żmudne kwerendy w kilkunastu archiwach polskich i zagranicznych i wydobył z mroków zapomnienia wiele osób i wydarzeń będących dziełem i doświadczeniem przodków łososińskich parafian.

Niniejsze opracowanie powstało dla uczczenia okrągłej, 700. rocznicy najdawniejszej wzmianki źródłowej o parafii łososińskiej, która została odnotowana

po raz pierwszy w rachunkach świętopietrza w latach 1326-1327. Nie oznacza to wszakże, że parafia wówczas powstała, a wiadomo nawet, że była już wtedy nieźle zagospodarowana, skoro dochody jej proboszcza zostały oszacowane na 8 grzywien. Pewnie się już nigdy nie dowiemy, kiedy dokładnie ją założono, ponieważ źródła do najdawniejszych dziejów są nadzwyczaj skąpe i rozproszone.

Osadnictwo na terenie dzisiejszej parafii rozwinęło się stosunkowo późno, ponieważ nie było tu sprzyjających warunków do uprawy roli, a przy nieustannym w średniowieczu deficycie ludności, gdy wolnej ziemi było pod dostatkiem, bardziej przyciągały osadników tereny z lepszą ziemią albo położone bliżej szlaków handlowych. Biorąc to pod uwagę, można przypuszczać, że wieś i parafia powstały niewiele wcześniej przed najstarszymi o nich wzmiankami w źródłach pisanych. Z tych skąpych ułomków źródeł zbudowała Dorota Żurek obraz parafii średniowiecznej, odtwarzając jej uposażenie i duszpasterzy.

Epokę wczesnonowożytną opracował Mirosław Płonka, który dysponował już bogatszymi źródłami, głównie wizytacjami biskupimi, z których najstarszą przeprowadzono w roku 1596. Na ich podstawie udało mu się odtworzyć uposażenie parafii, wyposażenie świątyni, nazwiska księży pracujących w Łososinie, jak również kolatorów kościoła, którzy zwykle byli właścicielami wsi należących do parafii. Autor pokusił się nawet o oszacowanie liczby mieszkańców w poszczególnych miejscowościach.

Detalicznie obraz parafii w okresie niewoli narodowej i w II RP przedstawił Konrad Meus. W jego tekście, prócz odtworzonych z benedyktyńskiej dokładnością struktury majątkowej parafii, duchowieństwa, zmian organizacyjnych, ujawniła się społeczna rola parafii, w tym tak ważna w XIX w. walka z nietrzeźwością, a także losy parafian podczas kataklizmu I wojny światowej.

Osobne miejsce zajmuje opracowanie Konrada Kołodziejczyka poświęcone demografii historycznej parafii. To wyjątkowe studium było możliwe do opracowania dzięki znakomicie zachowanym księgom metrykalnym. Dowiadujemy się z niego m.in. o tym, w jakim wieku ludzie zawierali małżeństwa, jak długo one trwały, ile się przeciętnie rodziło dzieci, ile było małżeństw wdowich, a nawet jaki był najbardziej popularny miesiąc na śluby.

Trudne czasy II wojny światowej i okresu PRL-u przedstawił Krzysztof Kloc. Paradoksalnie okres ten ma słabą dokumentację źródłową. Wiele wydarzeń nie zostało udokumentowanych na piśmie, więc Autor korzystał z relacji ustnych coraz mniej licznych świadków tamtych epok.

Okres najnowszy, od 1989 roku, został przedstawiony przez Janusza Guzika w formie kroniki, do której materiał został zaczerpnięty głównie z cotygodniowych ogłoszeń parafialnych. Taki sposób doboru informacji oraz forma prezen-

tacji pozwoliły na koncentrację uwagi na wydarzeniach *stricte* parafialnych, bez wchodzenia w komentowanie bieżących spraw politycznych. Parafia ma bowiem łączyć, a nie dzielić ludzi. Liczymy na to, że i niniejsza książka się do tego przyczyni, umacniając poczucie tożsamości i wspólnoty współczesnych mieszkańców z wielowiekową tradycją Łososińskiej świątyni, którą całe pokolenia ich przodków budowały, remontowały i ozdabiały, o czym znakomicie świadczy wnikliwy tekst Anny Forczek-Sajdak, która wiedzę teoretyczną połączyła z praktyką nabytą w trakcie konserwacji kościoła pw. Wszystkich Świętych w Łososinie Górnej, co przyczyniło się do ochrony dziedzictwa materialnego nie tylko parafii. Wszak ta świątynia, jedna z najstarszych w okolicy, jest dziedzictwem nas wszystkich.

Zdzisław Noga

DOROTA ŻUREK

Instytut Historii i Archiwistyki UKEN Kraków

 <https://orcid.org/0000-0003-2553-3471>

W średniowieczu (do 1550 roku)

Początki parafii

Parafia, jako najmniejsza jednostka administracyjna Kościoła, odegrała szczególną rolę w życiu człowieka średniowiecznego. Granice okręgu parafialnego wyznaczały granice pewnej wspólnoty, połączonej więziami o zróżnicowanym charakterze. Człowiek był członkiem tej wspólnoty od narodzin aż do śmierci, a także po niej, z reguły bowiem jego ciało spoczywało na przykościelnym cmentarzu. Sercem tego okręgu była świątynia parafialna, w której zgodnie z nakazami Soboru Laterańskiego IV (1215) wierni mieli obowiązkowo uczestniczyć w niedzielnych i świątecznych nabożeństwach oraz przyjmować sakramenty; tylko w swojej parafii należało przystępować do wielkanocnej spowiedzi świętej. Parafia, będąc ośrodkiem duszpasterstwa, odegrała zasadniczą rolę w procesie ewangelizacji ludności; dopiero dzięki stworzeniu sieci parafii Kościół dotarł ze swoją nauką do rzeszy wiernych w każdym zakątku kraju¹.

¹ Na temat roli i znaczenia parafii w życiu człowieka średniowiecznego pisali m.in. E. Wiśniewski, *Kościół parafialny i jego funkcje społeczne w średniowiecznej Polsce*, „Studia Theologica Varsoviensia” 1969, nr 7/2, s. 224-235; idem, *Parafie w średniowiecznej Polsce. Struktura i funkcje społeczne*, Lublin 2004; G. Ryś, *Pobożność ludowa na ziemiach polskich w średniowieczu. Próba typologii*, Szczecin 1995; S. Bylina, *Chryścianizacja wsi polskiej u schyłku średniowiecza*, Warszawa 2002; idem, *Przestrzenie sakralne mieszkańców wsi u schyłku średniowiecza*, [w:] *Animarum cultura. Studia nad kulturą religijną na ziemiach polskich w średniowieczu*, t. 1: *Struktury kościelno-publiczne*, red. H. Manikowska, W. Brojer, Warszawa 2008, s. 149-190; I. Skierska, *Obowiązek mszalny w średniowiecznej Polsce*, Warszawa 2003. Na temat życia religijnego mieszkańców wsi nowożytniej pisał T. Wiślicz, *Zarobić na duszne zbawienie. Religijność chłopów małopolskich od połowy XVI do końca XVIII w.*, Warszawa 2001.

Parafia w Łososinie (Łososinie Górnej)² od początku swojego istnienia i przez całe średniowiecze wchodziła w skład rozległej diecezji krakowskiej, w obrębie której należała do archidiaconatu krakowskiego³. Z kolei przynależność dekanalna parafii ulegała zmianom, przy czym zjawisko to było charakterystyczne także dla innych parafii tego regionu⁴. Do połowy XIV w. okręg parafialny Łososiny wchodził w skład dekanatu szczyrzyckiego (niegowickiego)⁵. Przypuszcza się, że należał on do najstarszych dekanatów na obszarze archidiaconatu krakowskiego, którego powstanie można datować na okres przed 1173 r. oraz wiązać z działalnością biskupa Gedki⁶. Najpóźniej w drugiej połowie XIV w. uległo to zmianie, gdyż w rachunkach świętopietrza z lat 1373-1374 kościół w Łososinie został wymieniony w gronie parafii należących do dekanatu Kosocice⁷. Kolejna informacja na ten temat pochodzi dopiero z początków XVI w., w 1529 r. parafia należała już do dekanatu dobczyckiego⁸. Brak przekazów źródłowych nie pozwala wskazać, kiedy i w jakich okolicznościach dochodziło do zmiany przynależności dekanalnej.

Najstarsze znane nam źródła potwierdzające istnienie parafii w Łososinie pochodzą z lat 20. XIV w. Informacja na ten temat pojawiła się w wykazach dziesięciny papieskiej i świętopietrza z lat 1325-1376. Daniny te miały charakter powszechny i były przeznaczone na pomoc dla Ziemi Świętej. Dziesięcina była jednym z podstawowych źródeł finansowania papiestwa w XIII i XIV w. Danina pobierana w Polsce we wspomnianych latach miała być przeznaczona na pomoc dla Ziemi Świętej, uchwalono ją na soborze w Vienne w 1312 r., stąd zwana była dziesięciną wienneńską. Jej pobór w Polsce rozpoczął w 1325 r. i prowadzono do 1342 r. Kolejną

² W średniowieczu powszechnie stosowano nazwę Łososina, dlatego w dalszej części rozdziału będę się posługiwać tą nazwą.

³ J. Chachaj, *Pierwotna średniowieczna sieć dekanalna w diecezji krakowskiej*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne” 1999, nr 71, s. 379-387.

⁴ Często zmieniała się przynależność dekanalna parafii Ujanowice czy Jakubkowice, J. Laberschek, *Średniowiecze*, [w:] *Laskowa. Dzieje wsi i gminy do 1989 roku*, red. Z. Noga, Kraków 2024, s. 55.

⁵ [D]ecanatus de Negowecz, [w:] *Acta Camerae Apostolicae*, vol. 1: 1207-1344, ed. J. Ptaśnik, Cracoviae 1913, s. 123 (dalej: ACA 1); [D]ecanatus de Negowecz olim de Ciricz, [w:] ACA 1, s. 193; Z. Leszczyńska-Skrętowa, *Łososina Górna*, [w:] *Słownik historyczno-geograficzny województwa krakowskiego w średniowieczu*, cz. 3, z. 4, oprac. W. Bukowski et al., red. F. Sikora, Kraków 2003, s. 980.

⁶ J. Chachaj, *op. cit.*, s. 386.

⁷ *Acta Camerae Apostolicae*, vol. 3: *Księga kolektora papieskiego Piotra syna Stefana 1373-1375*, wyd. S. Szczur, Kraków 1994, s. 1 (dalej: ACA 3); Z. Leszczyńska-Skrętowa, *op. cit.*, s. 980.

⁸ *Księga dochodów beneficjów diecezji krakowskiej z roku 1529 (tzw. Liber Retaxationum)*, wyd. Z. Leszczyńska-Skrętowa, Wrocław-Warszawa-Kraków 1968, s. 334 (dalej: LR); Z. Leszczyńska-Skrętowa, *op. cit.*, s. 980.

Summary

Łososina Górna Parish: From the Middle Ages until Now

The book presents the history of the All Saints Parish in Łososina Górna in Poland, one of the oldest parishes in the Tarnów Diocese. Subsequent chapters characterize its history from the Middle Ages until the present day.

The medieval period is described by Dorota Żurek, who worked with fragmentary sources to extract the names of the earliest parsons, benefactors, and patrons of the parish as well as its incomes. The early modern times are examined by Mirosław Płonka, who had more extensive material at his disposal, mainly records of pastoral visitations, with the oldest of 1596. This allowed him to establish the income of the parish, furnishing and fittings of the temple, as well as the names of the priests serving in Łosina and the church collators, who were typically the owners of villages on the parish area. Płonka even attempted to estimate the number of people living in individual hamlets.

A detailed picture of the parish in the times of the partitions of Poland until WWII is presented by Konrad Meus. On top of the painstaking precision with which he recreates the material status of the parish and its clergy as well as the relevant organizational changes, the text also reveals the social significance of the parish, including efforts to overcome alcohol abuse, so important in the 19th century, as well as the fate of the parishioners during the catastrophe of the WWI. In a separate section, Konrad Kołodziejczyk demonstrates the historic demography of the parish and compiles the list of the names of parishioners, extracted from the register books preserved since the early 1600s.

The difficult times of WWII and Poland under the communist rule are discussed by Krzysztof Kloc. This period is poorly documented in sources. Many events have never been recorded in writing, therefore, the author made use of oral accounts of the fewer and fewer living witnesses. The most recent period since 1989 is presented by Janusz Guzik in the chronical form, based mainly on weekly parish notices.

A separate chapter devoted to the church itself is written by its conservator, Anna Forczek-Sajdak. It contains the most up-to-date data about the building with its furnishings and fittings, resulting from the current conservation.

The book is a complete history of one of the oldest parishes in the Nowy Sącz Archdeaconate and the Tarnów Diocese.

Keywords: Łososina, parish, Tarnów Diocese, Nowy Sącz Region (Sądeckczyzna), Limanowa

Kościół pod wezwaniem Wszystkich Świętych, a także parafia w Łososinie Górnej należą do najstarszych w dawnym archidiecezji sądeckim i w dzisiejszej diecezji tarnowskiej. W ciągu siedmiu wieków istnienia był świadkiem najważniejszych wydarzeń w życiu społeczności parafialnej.

Czytelnik znajdzie w tej książce najistotniejsze informacje o dziejach parafii: od pierwszej o niej wzmianki w źródłach pisanych po czasy współczesne. Dowie się o szlacheckich fundatorach, którzy przez całe wieki wspierali parafię finansowo, łożąc na budowę kościoła i jego bieżące utrzymanie. Pozna nazwiska duszpasterzy działających w Łososinie oraz nazwiska parafian, zebrane pieczętowanie z zachowanych od początku XVII wieku ksiąg metrykalnych. Zapozna się też z obrazem miejscowej rodziny, utkany z informacji zawartych w księgach metrykalnych.

Sama świątynia, poddawana w ostatnich latach gruntownej konserwacji, stała się tematem oddzielnego rozdziału, którego Autorka, łącząc teorię z praktyką konserwatorską w Łososinie, przybliży Czytelnikom nie tylko wiedzę o budynku kościoła, ale także o jego bogatym i cennym wyposażeniu.

Niniejsza opowieść o parafii jest kompletna. To wynik gruntownych studiów dokumentów rękopiśmiennych i drukowanych, rozproszonych po wielu archiwach i bibliotekach w kraju i za granicą. Zawiera niepublikowane dotąd wyniki najnowszych badań historycznych oraz konserwatorskich nad historią świątyni, a także dotyczących parafii jako instytucji i społeczności parafialnej.

